

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

Studieplan for

Årsstudium i kristendom, religion, livssyn
og etikk – nettstudium (deltid)

(60 studiepoeng)

Høsten 2019

FJELLHAUG INTERNASJONALE HØGSKOLE

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Innledning.....	3
1.2. Grunnlag for oppnåelse av årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudium (deltid)	3
2. Opptak.....	3
2.1 Opptak	3
2.2 Opptakskrav.....	3
2.3 Pris	3
3. Studiets hovedmålsetting	3
3.1 Studiets hovedmålsetting	3
3.2 Hva kvalifiserer studiet til?	4
4 Kvalifikasjoner for studier på lavere grads nivå	4
5. Studiets faglige profil.....	5
5.1 Studieåret	5
5.2 Undervisningsspråk.....	5
5.3 Leksjoner og pensummengde	5
5.4 Evaluerings- og vurderingsformer	5
6. Studiets pedagogiske profil.....	6
6.1 Studiets pedagogiske profil	6
6.2 Oppgaveskriving i høyere utdanning	6
7. Studieprogrammets oppbygning.....	7
8. Kvalitetssikring av studiet.....	8
9. Emnebeskrivelser	9
RLE1001N Innføring i Bibelen (10 stp./ECTS).....	9
RLE1002N Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp./ECTS)	13
RLE1003N Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp./ECTS).....	16
RLE1004N Verdensreligionene (10 stp./ECTS).....	20
EX1001N Examen philosophicum (10 stp./ECTS)	23
RLE1006N Livssyn og KRLE-didaktikk (10 stp/ECTS)	26

1. Innledning

1.1 Innledning

Studieplanen for årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudium (deltid) tar utgangspunkt i følgende dokumenter: «Lov om universiteter og høyskoler» (2005), «Forskrift om grader og yrkesutdanninger» (2005), «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole» (2014).

Årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudium (deltid) er godkjent av Fjellhaug Internasjonale Høgskoles styre 24. januar 2017, FIH 6/18. Studiet kan innpasses i FiHs 2-årige studium i kristendom, religion, livssyn og etikk, godkjent av NOKUT 12. mars 2012.

1.2. Grunnlag for oppnåelse av årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudium (deltid)

Årsstudiet i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudium (deltid) oppnås på grunnlag av eksamener av til sammen 60 studiepoengs omfang og har en normert studietid på to (2) år.

2. Opptak

2.1 Opptak

Det er opptak til studiet både i høstsemesteret og vårsemesteret. Søknad om opptak til høstsemesteret skjer gjennom Samordna Opptak, til vårsemesteret er det lokalt opptak. Ved søknad via Samordna opptak gjelder de nasjonalt fastsatte søknadsfristene. Ved søknad til lokalt opptak kunngjøres søknadsfrister for hvert opptak på høgskolens nettsider.

2.2 Opptakskrav

Opptakskravet er enten generell studiekompetanse (GENS) eller realkompetanse etter gjeldende regler.

For nærmere bestemmelser om opptak og opptakskrav henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole» (2014) som er tilgjengelig på høgskolens hjemmesider.

2.3 Pris

På høgskolens hjemmesider vil pris per emne bli oppgitt.

3. Studiets hovedmålsetting

3.1 Studiets hovedmålsetting

Årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudium er et ettårig studium som gir en grunnleggende innføring i religions- og livssynskunnskap og filosofi og etikk. Gjennom kunnskap om religionenes tro, historie og praksis vil studentene få kunnskap om de ulike religionenes betydning og plass i samfunnet.

3.2 Hva kvalifiserer studiet til?

Årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudium gir økt forståelse for de ulike verdensreligionene og livssyn som finnes innenfor det norske samfunnet. Studiet kvalifiserer til undervisning i KRLE-faget i grunnskolen og videregående opplæring.

Årsstudiet kan også kvalifisere til både frivillig og lønnet arbeid i ulike typer organisasjoner der religion og livssyn står sentralt.

Årsstudiet i kristendom, religion, livssyn og etikk – nettstudier kvalifiserer også til videre studier innenfor KRLE og kristendomskunnskap.

4 Kvalifikasjoner for studier på lavere grads nivå

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:	Ferdigheter:	Generell kompetanse:
<ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om Bibelen som helhet og kunnskap om utvalgte sentrale deler - har kunnskap om kristendommens historie, utbredelse og den kristne kirkes tros- og livstolkning - har kunnskap om de store verdensreligionene med utgangspunkt i deres historiske utvikling, lære og praktiske funksjon - har kunnskap om ulike livssyn og særtrekk ved nyreligiøsiteten - har kunnskap om ulike etiske modeller og - har kunnskap om Vestens filosofi- og vitenskapshistorie og utvalgte religionsfilosofiske problemstillinger - har kunnskap om religions- og kulturbegrepet og ha kunnskap om hvilke følger det flerkulturelle samfunnet får for religionens plass i samfunnet - har kunnskap om KRLE-fagets mål ut fra gjeldende læreplan og videre ha kunnskap om ulike	<ul style="list-style-type: none"> - kan planlegge og gjennomføre undervisning i KRLE-faget med utgangspunkt i gjeldende læreplan - kan formidle sentralt fagstoff om religioner, livssyn og etikk slik at det belyser en problemstilling - kan anvende ulike hermeneutiske metoder og verktøy i fortolkningen av tekster og særlig bibeltekster - ha evne til å møte mennesker med ulike religiøse eller teologiske oppfatninger med kunnskap og respekt - drøfte utfordringer som det flerkulturelle og flerreligiøse samfunnet medfører og kunne bidra til konstruktiv dialog mellom ulike religioner og kulturer - kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer	<ul style="list-style-type: none"> - kan skrive fagoppgaver på høyere nivå innenfor rammen av 1. syklus - har evne til å bidra og utvikle ulike former for dialog i religiøse og etiske spørsmål - kan bidra til utvikling av god praksis innenfor fagområdet ut i fra faglige forutsetninger og innsikt i yrkesetiske problemstillinger

didaktiske prinsipper og modeller for KRLE-undervisningen i norsk skole

- har kunnskap om relevante yrkesetiske problemstillinger knyttet til KRLE-faget og religionsundervisning i et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn

5. Studiets faglige profil

5.1 Studieåret

Studieåret er på 40 uker og er delt i to semestre. Høstsemesteret varer fra august til desember, mens vårsemesteret varer fra januar til mai.

Studiets omfang på 60 studiepoeng (ECTS) tilsvarer 1500-1800 arbeidstimer dersom man tar studiet på heltid over ett år. Det innebærer at hvert emne har et omfang på 250-300 arbeidstimer. Inkludert i disse timene er arbeidet med nettleksjonene, arbeidskravene, lesing av pensum og eksamen.

5.2 Undervisningsspråk

Norsk. Enkelte emner og forelesninger kan gis på et annet nordisk språk eller engelsk.

5.3 Leksjoner og pensummengde

Det er i hvert emne angitt antall nettleksjoner som skal gjennomføres. Dette stiller krav til at man som student kan planlegge og tilrettelegge egen arbeidstid.

I emner av 10 studiepoengs omfang er lesepensumet mellom 770-800 sider. En del av pensum vil være på engelsk og krever derfor gode leseferdigheter i engelsk.

5.4 Evaluerings- og vurderingsformer

Hvert enkelt emne har en selvstendig evalueringsform. Hvert emne har et gitt antall arbeidskrav. Det kan være korte flervalgstester og/eller innsendingsoppgaver. Alt dette skjer på nett. Disse må bestås før avsluttende eksamen. Det gis én (1) ny sjanse dersom studenten ikke klarer et arbeidskrav på første forsøk. Hvis studenten ikke klarer å få godkjent arbeidskravene, må man vente til neste gang eksamen arrangeres for å ta eksamen på nytt. Omfanget på disse arbeidskravene tilsvarer omtrent 2000 ord per emne. Innleveringsfrist for arbeidskravene kunngjøres ved studiestart, men de må være godkjente innen to uker før eksamensdato.

I de fleste emnene er avsluttende eksamen enten en hjemmeeksamen som går over tre dager eller en klausureksamen. I emnet RLE1006 blir det en hjemmeeksamen på to dager i livssynsdelen og en semesteroppgave i KRLE-didaktikken.

Høgskolen benytter en gradert karakterskala fra A til F, der A er beste og E er dårligste ståkarakter. FIH har utviklet nivåspesifikke karakterbeskrivelser for institusjonen. Disse er tilgjengelige på Høgskolens læringsplattform for studenter og ansatte.

For mer informasjon om vurderingsuttrykk og eksamen osv. henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole» (2014).

6. Studiets pedagogiske profil

6.1 Studiets pedagogiske profil

Nettstudiet er lagt opp etter en student-læremateriell-modell. Det betyr at nettleksjonene legger vekt på å tilrettelegge for at studenten kan møte lærestoffet på en strukturert måte som gjør at man kan følge den logiske progresjonen i emnet. Vi tilstreber å ha god struktur i emnerommet med virkemidler som er tilpasset det enkelte emnet.

Arbeidet med lærestoffet skjer på FiHs læringsplattform. Nettleksjonene inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, samt lyd- eller videoopptak av forelesninger for hver nettleksjon.

Hvert emne har en emneansvarlig som er tilgjengelig for faglige spørsmål og som vil gi tilbakemelding og vurdering av arbeidskravene.

Nettstudenten kan selv velge om han/hun vil samarbeide med andre studenter, og har i læringsplattformen tilgang til digitale verktøy for å kommunisere med medstudenter og finne noen å jobbe sammen med. Vi som skole vil oppfordre studentene til å finne noen å samarbeide med.

I og med at det er et nettstudium, er det en forutsetning at studenten er fortrolig med internettbruk: navigering i nettleser, bruk av diskusjonsforum, opp- og nedlasting av filer.

6.2 Oppgaveskriving i høyere utdanning

En viktig ferdighet som innøves gjennom oppgaveskriving i høyere utdanning er evnen til å presentere og drøfte et sakskompleks, analysere og kritisk reflektere over andres framstilling av et tema og uttrykke og begrunne egne meninger. Dette skjer ved at man leser faglitteratur og skriver en egen tekst. Gjennom skriving av fagoppgaver skal studenten også vise at vedkommende kan:

- strukturere fagteksten på en slik måte at den presenterer temaet på en logisk måte
- anvende korrekt terminologi
- føre referanser og litteraturliste

I studiet vil det ligge inne en nettleksjon som gir en introduksjon til oppgaveskriving og en innføring i formelle krav til utforming av fagoppgaver. I tillegg vil det også legges ut nettleksjoner som gir fagspesifikk skriveveiledning med sikte på eksamen.

For utfyllende informasjon, se dokumentet: *Oppgaveskriving ved FIH – retningslinjer for ordtelling og avvik*. Dokumentet er tilgjengelig på Høgskolens læringsplattform for høgskolens studenter.

For skrive- og skriveprosesser anbefaler høgskolen læreboken om fagskriving:

- Tove Pettersen (2009): *Skriv. Fra idé til fagoppgave*. Oslo: Gyldendal Akademisk, 120 sider

For informasjon og tips om formelle krav til fagoppgaver anbefaler høgskolen:

- Rognsaa, Aage (2010): *Prosjektoppgaven. Krav til utforming*. Oslo: Universitetsforlaget, 150 sider.

7. Studieprogrammets oppbygning

Studieprogrammet består av seks obligatoriske emner som til sammen utgjør 60 studiepoeng og som er definert på 1000-nivå:

Høstemner:

RLE1001N	Innføring i Bibelen (10 stp.)
RLE1002N	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp.)
EX1001N	Examen philosophicum (10 stp.)

Våremner:

RLE1003N	Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp.)
RLE1004N	Verdensreligionene (10 stp.)
RLE1006N	Livssyn og KRLE-didaktikk (10 stp.)

Emnene tilbys samtidig med at de tilsvarende emnene undervises i det ordinære studieprogrammet.

Studiets faglige profil er fordelt slik at 30 studiepoeng består av kristendomsfaglige emner (RLE101, RLE102 og RLE103), mens 30 studiepoeng gir en innføring i verdensreligionene, livssyn, etikk og filosofi.

Når man tar studiet deltid over to år, vil fordelingen av emner bli slik at studenten det ene høstsemesteret tar to emner og det andre høstsemesteret ett emnet. Fordelingen er den samme om våren. Studenter står fritt til å velge denne fordelingen selv, men må velge blant de emnene som tilbys det enkelte semesteret.

4. semester, vår		Våremne (10 stp.)	Våremne (10 stp.)
3. semester, høst		Høstemne (10 stp.)	Høstemne (10 stp.)
2. semester, vår	Våremne (10 stp.)	Våremne (10 stp.)	
1. semester, høst	Høstemne (10 stp.)	Høstemne (10 stp.)	

Et forslag til en mulig (og naturlig) progresjon er:

4. semester, vår	RLE1004N (10 stp.)	RLE1006N (10 stp.)
3. semester, høst		EX1001N (10 stp.)
2. semester, vår	RLE1003N (10 stp.)	
1. semester, høst	RLE1001N (10 stp.)	RLE1002N (10 stp.)

8. Kvalitetssikring av studiet

Studiets kvalitet, innhold, gjennomføring og videreutvikling blir ivaretatt av høgskolens kvalitetssikringssystem. I 2009 ble høgskolens kvalitetssikringssystem godkjent av NOKUT. Jevnlig skal både ansatte og studenter gjennomføre evaluering av studiekvaliteten. Studentene skal foreta evalueringer av enkeltemner, og videre skal de evaluere den generelle studiekvaliteten gjennom en årlig studiekvalitetsundersøkelse. Resultatene og hovedfunnene ved både emneevalueringene og studiekvalitetsundersøkelsen blir behandlet i de aktuelle rådene innenfor kvalitetssikringssystemet.

Akademisk råd er institusjonens øverste faglige råd med vedtaksmyndighet. Akademisk råd behandler og fatter vedtak i saker som omhandler undervisning, eksamensordninger, undervisningssemester og studieprogrammernes læringsmål. Akademisk råd fastsetter også kvalitetssikringstiltak for studiene. Det er to studentrepresentanter med tale- og stemmerett i Akademisk råd.

En viktig del av studiets kvalitetssikring er aktiv bruk av ekstern sensur og sensorrapporter fra eksterne sensorer. For utvalgte emner vil ekstern sensor i etterkant av sensuren utforme en sensorrapport for emnet. Sensorrapporten vurderer emnets innhold, læringsmål og pensumlitteratur og kommer med tilrådinger for eventuell faglig videreutvikling av emnet/fagområdet. Alternativt kan det gjennomføres ekstern evaluering av vurderingsformen. Sensorrapporter blir forelagt og drøftet i Akademisk råd, som fatter eventuelle kvalitetssikringsvedtak.

For mer informasjon om høgskolens kvalitetssikringssystem henvises det til «Kvalitetssystem for Fjellhaug Internasjonale Høgskole» som er tilgjengelig på Høgskolens læringsplattform.

9. Emnebeskrivelser

RLE1001N Innføring i Bibelen (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1001N
Emnenavn:	Innføring i Bibelen
Emnenavn nynorsk:	Innføring i Bibelen
Emnenavn engelsk:	Introduction to the Bible
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Håkon Sunde Pedersen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1001 5 stp. mot KRL101-101 5 stp. mot KRL101-103 10 stp. mot BMM1001
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det gamle testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike GT-bøkernes tilblivelse, oppbygning og innhold, med særlig vekt på 1, 2 og 5. Mosebok, 1. og 2. Kongebok, Jesaja, Salmenes bok og Jobs bok
- gjøre rede for Israels historie fra tidlig kongetid til eksiltid og grunnleggende problemstillinger knyttet til denne perioden i Israels historie
- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det nye testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike NT-bøkernes tilblivelse, oppbygning og innhold, med særlig vekt på Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Efeserbrevet, 1. Timoteusbrev, 1. Petersbrev og Johannes Åpenbaring
- gjør rede for form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet. Følgende tekster skal gjennomgå med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd: Matteus 3,13-17; 5,1-20; 8,1-34; 9,35-11,1; 13,1-52; 15,21-28; 16,13-28, 21,1-11; 24,1-22; 28,16-20
- gjøre kort rede for Det nye testamentets tidshistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene og grunnleggende problemstillinger knyttet til Bibelens tekst- og kanonhistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene ved Bibelens virkningshistorie i Vestens samfunns- og kulturhistorie

- gjøre rede for hovedtrekkene i Bibelens historie i Danmark/Norge med særlig vekt på oversettelsesproblematikk og bibelsyn
- drøfte spørsmål knyttet til Bibelen som én stor og helhetlig fortelling

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- presentere grunnleggende kunnskap om Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bøkens tilblivelse, innhold og betydning
- anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning på innledningsstoff til Bibelen og treffe begrunnede valg
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff i relevante oppslagsverk, evangeliessynopse og kommentarlitteratur, og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en bibelteologisk problemstilling
- planlegge og gjennomføre undervisning i og om Bibelen i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger.

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer
- formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig og muntlig

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bibelbøkens tilblivelse, oppbygning og innhold. I arbeidet med Det gamle testamentet vil det bli særlig lagt vekt på 1, 2 og 5 Mosebok, 1. og 2. Kongebok, Jesaja, Salmenes bok og Jobs bok. Videre gis det en grunnleggende innføring i Israels historie fra tidlig kongetid til eksilet og ulike problemstillinger knyttet til denne historieperioden drøftes.

I arbeidet med Det nye testamentets skriftsamling legges det særlig vekt på Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Efeserbrevet, 1. Petersbrev og Johannes Åpenbaring. Det nye testamentets tidshistorie belyses. Det gis også en innføring i form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd.

Det gis også en innføring i GTs og NTs tekst- og kanonhistorie og senere virkningshistorie hvor særlig oversettelsesproblematikk og bibelsyn vil bli drøftet.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, samt lyd- eller videoopptak av forelesninger. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at 50 % av tiden går til Det gamle testamentet og 50 % av tiden går til Det nye testamentet.

I tillegg til nettleksjonene er det lagt inn to obligatoriske arbeidskrav. For å kunne gå opp til eksamen må studenten få godkjent to oppgavesett med spørsmål som fokuserer på bibelkunnskap og grunnleggende bibelfaglige ferdigheter. Lengden på svarene blir oppgitt i oppgavesettet, men til sammen blir omfanget cirka 2000 ord.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved semesterstart.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav to uker før eksamensdato:

- Få godkjent to oppgavesett med fokus på bibelkunnskap og grunnleggende bibelfaglige ferdigheter.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	3	dager	Inntil 3000 ord

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium på høgskolens læringsplattform. Det er merket med *.

Det gamle testamente:

Enten:

Hagelia Hallvard (2017): *Hvordan lese Det gamle testamentet: Innføring i Det gamle testamentets historie og litteratur*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, ss. 15-91, 101-188, 241-269.

Longmann III, Tremper and Dillard, Raymond B. (2006): *An Introduction to the Old Testament*. 2th edition. Grand Rapids: Zondervan, ss. 37-80, 102-119, 167-189, 224-264, 301-320.

Eller:

Hill, Andrew E. and John H. Walton (2009): *A Survey of the Old Testament*. 3rd edition. Grand Rapids: Zondervan, ss. 21-123, 162-214, 278-306, 356-371, 374-452, 480-531

Kofoed, Jens Bruun (2016): *Konge, præst og gartner: Menneske i Guds verden*. Fredericia: Kolon, ss. 14-21; 95-125; 148-173.

Det nye testamente:

Enten:

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje (1999): *Den store fortellingen*. Oslo: Det Norske Bibelselskap, ss. 17-64 og 176-382.

eller:

Kjær, Torben (2015): *Introduktion til Det Nye Testamente*. Fredericia: Kolon, s.7-245.

og enten:

Kvalbein, Hans (1998): *Fortolkning til Matteusevangeliet. Bind I og II*. Oslo: Luther forlag, ss. 102-108, 124-149, 212-233, 264-285, 11-33, 53-56, 63-79, 135-140, 198-207, 287-293.

eller:

Kjær, Torben (2014): *Matthæus-Evangeliet I*. Fredericia: Credo Forlag, ss. 77-81, 99-125, 207-229, 248-287, 343-378.

og

Kjær, Torben (2016): *Matthæus-Evangeliet II*. Fredericia: Credo Forlag, ss. 31-35, 41-55, 132-135, 190-205, 300-305.

RLE1002N Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1002N
Emnenavn:	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn nynorsk:	Kyrkjehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn engelsk:	Introduction to Church History and Christian Churches
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1002 10 stp. mot KRL102 10 stp. mot BMM1002
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved kristendommens fremvekst og utvikling under Romerriket, med særlig vekt på utviklingen fra frikirke til statskirke og den teologiske tenkning
- gjøre rede for hovedtrekkene ved middelalderkirken med særlig vekt på den teologiske tenkingen, utviklingen av klosterbevegelsene og forholdet mellom stat og kirke
- gjøre rede for hovedtrekkene ved reformasjonen og utviklingen av de protestantiske kirkesamfunn
- gjøre rede for hovedtrekkene ved kirkens historie etter 1600 med særlig vekt på konfesjonalisering og kristendommens utbredelse i Amerika, Asia og Afrika
- gjøre rede for fremveksten av den økumeniske bevegelsen på 1900-tallet
- gjøre rede for norsk eller dansk kirkehistorie med særlig vekt på kristningsperioden, reformasjonstiden og nyere tid
- gjøre rede for historien, utbredelsen, organiseringen og det teologiske særpreget til de ortodokse kirker, den romersk-katolske kirke, de lutherske kirker, de reformerte kirker, den anglikanske kirke, baptismen, metodismen, adventistsamfunnet og den pinsekarismatiske bevegelsen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om kristendommens historie og ulike kirkesamfunn og fremstille dette på en sakssvarende måte

- planlegge og gjennomføre undervisning om kristendommens historie og ulike kristne kirkesamfunn i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske faglig relevante verktøy, teknikker og arbeidsformer
- presentere ulike kirkesamfunns egenart og selvforståelse på en sakssvarende måte

Emnets innhold:

Emnet sikter på å gjøre rede for kristendommens utbredelse, den teologiske tenkningen og fremveksten av ulike kirkesamfunn, fra oldkirkens tid og til i dag. Emnet skal gi en oversikt over den kristne kirkes historie og misjonsutbredelse i lys av den sosiale, og kulturelle og politiske kontekst. Emnet er et innføringsstudium og vil således gi et oversiktsbilde over de ulike epokene i kristendommens historie, med særlig vekt på oldkirken, middelalderen, reformasjonen og tiden etter 1800.

Emnet gir også en innføring i norsk eller dansk kirkehistorie fra kristningsperioden og frem til i dag.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, samt lyd- eller videoopptak av forelesninger. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 50 % av tiden går til allmenn kirkehistorie, ca. 25 % av tiden går til norsk eller dansk kirkehistorie og ca. 25 % av tiden går til konfesjonskunnskap.

I tillegg til nettleksjonene har emnet to obligatoriske arbeidskrav. For å kunne gå opp til eksamen må studenten få godkjent to innsendingsoppgaver, som hver er på 1000 ord. Frister for innleveringer blir kunngjort ved semesterstart.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav to uker før eksamensdato:

- Få godkjent to innsendingsoppgaver.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	3	dager	Inntil 3000 ord

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium på høgskolens læringsplattform. Det er merket med *.

Haraldsø, Brynjar (1997): *Kirke og misjon gjennom 2000 år. Allmenn kirke- og misjonshistorie*. Oslo: Lunde forlag.

Sødal, Helje Kringlebotn (red.) (2002): *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand, Høyskoleforlaget, ss. 9-96, 155-190, 199-229 og 255-297.

Og enten:

Elstad, Hallgeir og Halse, Per (2002): *Illustrert norsk kristendomshistorie*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 13-228 og 261-277.

Eller:

Larsen, Martin Schwarz (1998): *Danmarks kirkehistorie*. København: Gyldendal forlag, ss.12-36 og 100-330.

RLE1003N Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1003N
Emnenavn:	Kristen tro, etikk og livstolkning
Emnenavn nynorsk:	Kristen tru, etikk og livstolking
Emnenavn engelsk:	Christian Belief, Ethics and Interpretation of Life
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1003 7 stp. mot KRL103 10 stp. mot BMM1003
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedpunktene i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen
- forklare sammenhengen mellom de forskjellige hovedpunktene i den kristne tro
- gjøre rede for noen av de viktigste tolkningene av de sentrale punktene i den kristne tro, slik dette kommer til uttrykk i andre konfesjoner enn den lutherske
- gjøre rede for hovedtrekkene i kristne etikken og kunne drøfte forholdet mellom allmenn etikk og kristen etikk
- gjøre rede for det etiske materiale i Bibelen og drøfte hvordan dette kan anvendes i etisk argumentasjon
- drøfte utvalgte emner fra områdeetikken

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- argumentere for dogmatiske og etiske oppfatninger og begrunne disse
- reflektere kritisk over egen forståelse av den kristne tro, fagets tematikk og utvikle sin kunnskap om kristen tro og livstolkning
- planlegge og gjennomføre undervisning om kristen tro og etikk i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling
- beherske faglig relevante verktøy, teknikker og arbeidsformer

Emnets innhold:

Emnet består av temaområdene kristen tros lære (dogmatikk) og kristen etikk og gir en første innføring i disse. Tros læren sikter på å gi en helhetsinnføring i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen. Studentene skal tilegne seg kunnskap om kristen åpenbaringsforståelse, læren om Gud og frelsen, kirken og nådemidlene. Undervisningen sikter på å gi en innsikt i forskjellige teologiske forklaringer på disse ulike temaene, slik at studentene settes i stand til å reflektere hvordan tros læren kan tenkes sammen i et større og helhetlig system.

Videre gir emnet en innføring i kristen etikk. Studentene skal tilegne seg kunnskap om det bibelske grunnlaget for etikken og kunne drøfte forholdet mellom kristen etikk og annen etikk. Det gis en innføring i det etiske materialet i Bibelen, og studentene skal kunne drøfte hvordan Bibelen kan danne grunnlaget for en kristen livstolkning. Det gis også en innføring i enkelte emner fra områdeetikken, der en drøfter mulige konsekvenser av bibelmaterialet og det kristne menneskesyn for livet i familie og samfunn.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster, samt lyd eller bildeopptak av forelesninger. Leksjonene kan også inneholde ulike frivillige selvtester og oppgaver. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 60 % av tiden går til tros lære og ca. 40 % av tiden går til etikk.

I tillegg til nettleksjonene har emnet obligatoriske arbeidskrav. For å kunne gå opp til eksamen må studenten få godkjent et angitt antall arbeidskrav i form av kunnskapstester og/eller innsendingsoppgaver. Antall og typer arbeidskrav, samt frister for innlevering blir kunngjort ved semesterstart.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav to uker før eksamensdato:

- Få godkjent to innsendingsoppgaver og/eller kunnskapstester.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	3	dager	Inntil 3000 ord

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium på høgskolens læringsplattform. Det er merket med *.

Brunvoll, Arve (1972 eller senere utgaver): *Den norske kirkes bekjennelsesskrifter*. Oslo: Lunde forlag, 150 sider.

Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf (2011): *Kristen etikk – en innføring*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 13-232.

Teigen, Arne Helge (2008): *Innføring i kristen tro*. Oslo: FMH-forlaget, 300 sider.

Stott, John (2006): *Issues Facing Christians Today*. 4th ed. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, ss. 23-70, 442-499.

RLE1004N Verdensreligionene (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1004N
Emnenavn:	Verdensreligionene
Emnenavn nynorsk:	Verdsreligionane
Emnenavn engelsk:	World Religions
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1004 8 stp. mot KRL104
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemidler ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte religionsteorier og religioners plass og funksjon i samfunnet.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved østlige religioner med særlig vekt på hinduismens og buddhismens historie, gudsforestillinger, lære og ritualer.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved jødedommens historie, tro, moderne retninger og festkalender.
- gjøre rede for antisemittismens historie med vekt på forholdet mellom kirke og jødedom i middelalderen og antisemittismen i Europa i moderne tid.
- gjøre rede for islam med særlig vekt på Muhammeds liv og lære samt islams videre utbredelse og historie.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved muslimsk tro og praksis med vekt på sunniislam.
- gjøre rede for hovedtrekkene i muslimsk tro og praksis slik de kommer til uttrykk i ulike bevegelser i islam, med hovedvekt på islamisme, sufisme og folkeislam.
- gjøre rede for hvordan ulike muslimske bevegelser kommer til uttrykk i en spesifikk kulturell og geografisk kontekst.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om aktuelle religionsteorier og verdensreligionene slik at dette belyser en problemstilling
- planlegge og gjennomføre undervisning om verdensreligionene i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske faglig relevante verktøy, teknikker og arbeidsformer
- kunne møte mennesker med annet religiøst ståsted med gode kunnskaper og med respekt

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i de store verdensreligionene. De ulike verdensreligionene, jødedommen, islam og østlige religioner skal studeres ut fra et historisk perspektiv og deres respektive tros- og atferdsformer. Videre gir emnet en grunnleggende innføring i religionsteorier og drøfter religionenes rolle og funksjon i det moderne samfunnet.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, samt lyd- eller videoopptak av forelesninger. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 10 % av tiden går til religionsteori, ca. 40 % av tiden går til hinduisme og buddhisme, ca. 20 % av tiden går til jødedom og 30 % av tiden går til islam.

I tillegg til nettleksjonene har emnet to obligatoriske arbeidskrav. For å kunne gå opp til eksamen må studenten få godkjent to innsendingsoppgaver, som hver er på 1000 ord. Frister for innleveringer blir kunngjort ved semesterstart.

I tilknytning til emnet arrangerer høgskolen et femukers studieopphold til enten Asia eller Øst-Afrika. Formålet med studieturen er å gi studentene innblikk i lokal religionspraksis og kultur. Det gis undervisning under studieturen. Studieturen til Asia vil ha et særlig fokus på buddhismen, mens studieturen til Øst-Afrika har et særlig fokus på islam. Høgskolen kunngjør i begynnelsen av høstsemesteret hvilket område/land studieturen planlegges og studentene må påberegne en ekstra utgift i tilknytning til studieturen. Denne turen er frivillig.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav to uker før eksamensdato:

- Få godkjent to innsendingsoppgaver.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	3	dager	Inntil 3000 ord

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium på høgskolens læringsplattform. Det er merket med *.

*Neegaard, Gunnar (red.) (2006): *Logos og Dharma. Religioner, livssyn og etikk*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 17-40.

Gilhus, Ingvild S. og Mikaelsson, Lisbeth (2007): *Hva er religion*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 17-66, 86-112, 130-145.

Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R. (2008): *Hinduismen og buddhismen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 37-330.

Opsal, Jan (2016): *Lydighetens vei. Islams veier til vår tid*. Oslo: Universitetsforlaget (3. utg.), ss. 11-232, 251-263, 289-305, 307-326 (!)

Rian, Dagfinn og Eidhamar, Levi G. (1999): *Jødedommen og islam*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 16-108.

(!) Opsal kan erstattes med:

Simonsen, Jørgen Bæk (2008): *Hvad er islam?* København: Akademisk Forlag (2. udg.), ss. 113-131.

EX1001N Examen philosophicum (10 stp./ECTS)

Emnekode:	EX1001N
Emnenavn:	Examen philosophicum
Emnenavn nynorsk:	Examen philosophicum
Emnenavn engelsk:	Examen Philosophicum
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot EX1001 10 stp. mot RLE1005 10 stp. mot EX100
Hjelpemiddelste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for Vestens filosofi- og vitenskapshistorie og hvordan sentrale tenkere har forstått synet på mennesket, virkeligheten, og menneskets plass i samfunnet
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom filosofi og kristen tro er forstått av enkelte sentrale filosofer
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom menneske og samfunnsfellesskap er forstått av sentrale tenkere i filosofihistorien
- gjøre rede for hvordan sentrale tenkere i filosofihistorien har forstått grunnlaget for etisk erkjennelse
- gjøre rede for sentrale normative etiske teorier og hvordan disse begrunnes
- forklare hvordan etiske teorier og argumentasjon kan anvendes i forhold til forsknings- og yrkesetiske problemstillinger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- begrunne egne tolkninger og reflektere kritisk over problemstillinger fra filosofi- og vitenskapshistorie
- drøfte hvordan forskjellige metaetiske teorier blir avgjørende for forskjellige etiske løsninger, valg og begrunnelse

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere selvstendig over grunnleggende filosofiske problemstillinger
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling
- anvende forskningsetiske problemstillinger i sitt videre studium
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i filosofi- og vitenskapshistorien og allmenn etikk. Det vektlegges at studentene skal tilegne seg innsikt og forstå sammenhengen mellom erkjennelsesteori, virkelighetsteori og filosofisk helhetsanskuelse hos sentrale filosofer fra antikken frem til i dag.

Det gis også en innføring i grunnleggende etiske teorier og hvordan disse er begrunnet hos sentrale filosofer. Gjennom studiet av ulike etiske teorier skal studentene få øvelse i å se sammenhengene mellom etisk grunnlagsteori, problemløsning og begrunnelse. Som et forberedende studium vil emnet gi en innføring i forskningsetiske problemstillinger og vitenskapsetikk.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster, samt lyd eller bildeopptak av forelesninger. Leksjonene kan også inneholde ulike frivillige selvtester og oppgaver. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 50 % av tiden går til filosofihistorie og ca. 50 % av tiden går til etikk.

I tillegg til nettleksjonene har emnet obligatoriske arbeidskrav. For å kunne gå opp til eksamen må studenten levere inn og få godkjent et førsteutkast til hjemmeoppgaven. Frist for innlevering blir kunngjort ved semesterstart.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav til fastsatt tid:

1. Levere inn utkast til oppgave innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer.
Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighets-type	Andel	Omfang	Kommentar
Hjemmeeksamen	3	timer	40		Filosofi-historie
Hjemmeoppgave	1	semester	60	2500 ord	Etikk

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av både netteksamen og hjemmeoppgave. Disse vektet 60-40 Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium på høskolens læringsplattform. Det er merket med *.

Filosofihistorie:

Enten:

Tollefsen, Torstein og Syse, Henrik og Nicolaisen, Rune (2001): *Tenkere og ideer. Filosofiens historie fra antikken og til vår egen tid*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

eller:

Svare, Helge (1997): *I Sokrates' fotspor. Filosofi- og vitenskapshistorie*. Oslo: Pax Forlag

Etikk:

Enten:

Johannesen, Kjell E. og Vetlesen, Arne J. (2000): *Innføring i etikk*. Oslo: Universitetsforlaget

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora: Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. Oslo: Komiteen 2006, 40 sider.

Finnes på hjemmesiden: <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>

eller:

Aristoteles (1993): *Den nichomachæiske Etik*. I: Troels, Engberg Pedersen (1993): *Aristoteles om mennesket*. København: Pantheon forlag, ss. 48-88.

Luther, Martin (1964): *Om lydighet mod den verdslige øvrighed*. I: *Luthers Skrifter i Udvalg IV*. Aarhus: Aros forlag, ss. 158-210.

Hume, David (2010): *En undersøgelse av moralens principper*. Frederiksberg: Anis forlag, ss. 117-138.

Kant, Immanuel (1999): *Gundlæggelse av sædernes metafysik*. København: Reitzel forlag, ss. 39-100.

Kierkegaard, Søren (2004): *Kjerlighedens Gjerninger*. København: GADS forlag, ss. 25-101 og 312-326.

Løgstrup, K.E. (1996): *Etiske begreber og problemer*. København: Gyldendal, ss. 15-35.

Nietzsche, Friedrich (1999): *Moralens oprindelse*. Frederiksberg: Det lille Forlag, ss. 25-57

Rawls, John (2005): *En teori om retfærdighed*. Frederiksberg: Samlerens Bogklub, ss. 81-130.

Stuart Mill, John (1991): *Moral grundet på nytte og lykkeprincippet*. København: Munksgaard forlag, ss. 143-186.

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora: Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. Oslo: Komiteen 2006, 40 sider.

Finnes på hjemmesiden: <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>

RLE1006N Livssyn og KRLE-didaktikk (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1006N
Emnenavn:	Livssyn og KRLE-didaktikk
Emnenavn nynorsk:	Livssyn og KRLE-didaktikk
Emnenavn engelsk:	Worldviews and CREE-didactics
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førstelektor II Margunn Serigstad Dahle
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	10 stp mot RLE1006 5 stp mot TM2506 2 stp mot KRL104 5 stp mot KRL105-101 (KRL105-101 reduseres alltid) 3 stp mot KRL110-114 (KRL110-114 reduseres alltid) 4 stp mot KRL121-114 (KRL121-114 reduseres alltid) 2 stp mot KRL120-121 3 stp mot KRL121-121
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemidler ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- ha bred kunnskap om livssynsbegrepet
- gjøre rede for sekularisering som begrep og prosess
- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte sekulære livssynsperspektiver
- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte (ny)religiøse livssynsperspektiver
- ha oversikt over sentrale aspekter ved det sekulære og det religiøse i vestlig ungdomskultur
- gjøre rede for religionsfagets planhistorie, begrunnelse og målsetting i norsk skole
- gjøre rede for hovedmålene og innholdet i læreplanen for KRLE-faget
- gjøre rede for og drøfte ulike perspektiver ved undervisning i KRLE med hensyn til elev- og lærerforutsetninger og arbeidsmetoder
- gjøre rede for fortellingsdidaktikkens innhold og funksjon i KRLE-faget

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om religionsdidaktiske og livssynsmessige problemstillinger og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling

- planlegge og gjennomføre undervisning i KRLE i samsvar med gjeldende læreplan for grunnskolen og videregående opplæring
- drøfte særskilte yrkesetiske utfordringer knyttet til religionsundervisning i et samfunn preget av flerkulturelt og livssynsmessig mangfold

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske faglig relevante verktøy, teknikker og arbeidsformer
- formidle sentralt fagstoff om livssynsteori og religionsdidaktikk som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig og muntlig

Emnets innhold:

Emnet er todelt og gir en innføring i livssynsfaget og KRLE-didaktikk. I livssynsundervisningen blir det gitt en innføring i livssynsbegrepet og hovedtrekkene i virkelighetsforståelsen, menneskesynet og etikken i de mest sentrale livssynene. Videre blir det gitt en innføring i ulike særtrekk ved nyreligiøse livssyn og ulike nyreligiøse bevegelser. Det blir også gitt en introduksjon til ulike aspekter ved religiøsitet slik den fremstår i ungdomskulturen.

Den andre hoveddelen av emnet gir en innføring i religions- og livssynsdidaktikk. Religionsfagets historiske plass i norsk skole og læreplanens målsettinger, begrunnelse og hovedmål vil særlig bli drøftet. Videre vil elevforutsetninger, som moralsk og kognitiv utvikling bli presenter. Didaktikken vil særlig drøfte ulike aspekter ved religionsundervisningen og drøfte bruk av fortellingsdidaktikk og estetiske perspektiver i undervisningen og ulike typer undervisningsmetoder.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, samt lyd- eller videoopptak av forelesninger. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 45 % av tiden går til livssyn og cirka 55 % av tiden går til religions- og livssynsdidaktikk.

I tillegg til nettleksjonene har emnet to obligatoriske arbeidskrav. For å kunne gå opp til eksamen må studenten få godkjent to innsendingsoppgaver på 1000 ord, én i livssyn og én i KRLE-didaktikk.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved semesterstart.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav to uker før eksamensdato:

- I livssyn:
  - o Få godkjent én innsendingsoppgave.
- I KRLE-didaktikken:
  - o Få godkjent én innsendingsoppgave.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighets- type	Andel	Omfang	Kommentar
Hjemmeeksamen	2	dager	40	Inntil 3000 ord	Livssyn
Hjemmeoppgave	1	semester	60	2000 ord	KRLE-didaktikk Oppgaven skal være relatert til undervisning i skolen. Den skal være utformet som en undervisningsplan med utgangspunkt i mål fra læreplanen for KRLE-faget og drøfte fagdidaktiske overveielser

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeoppgaven i KRLE-didaktikk og hjemmeeksamenen. Hjemmeoppgaven teller 60 % og hjemmeeksamenen teller 40 % ved karakterfastsettelse. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium på høgskolens læringsplattform. Det er merket med *.

Livssyn:

Aadnanes, Per M. (2012): *Livssyn* (4 utg.). Oslo: Universitetsforlaget, ss. 11-74 og 130-291. (224 sider)

Kvalvaag, Robert W. (2003): *Det guddommelige jeg. Nyreligiøsitet og religiøse strømninger i moderne ungdomskultur*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 71-85 og 125-135. (24 sider)

KRLE-didaktikk:

Breidlid, Halldis og Nicolaisen, Tove (2001): *I begynnelsen var fortellingen*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 19-75 og 139-278.

Sødal, Helje Kringlebotn (red.) (2009): *Religions- og livssyndidaktikk. En innføring*. 3. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 11-189.

Utdanningsdirektoratet: *Læreplan for religion, livssyn og etikk. 1-10*. 10 sider. Dokumentet finnes også på: <http://www.udir.no/grep/Lareplan/?laereplanid=707207>.